

Styrk innsatsen for faste og hele stillinger i offentlig sektor

Regjeringen gjennomfører nå en storrengjøring i arbeidslivet for å sikre hele, faste stillinger med norske lønns- og arbeidsvilkår. Flere gode tiltak er allerede satt i verk for å nå dette målet. Men i offentlig sektor går arbeidet for tregt.

Bruken av midlertidige ansettelser er mye høyere i offentlig sektor enn i arbeidslivet ellers. Særlig i universitets- og høyskolesektoren, men vi vet at midlertidige ansettelser også øker i omfang i andre deler av offentlig sektor, blant annet i politiet og i barnehager. Utfordringen med bruk av midlertidige ansettelser har over tid vært et problem. Unio oppfordrer derfor regjeringen til å styrke innsatsen for å sikre offentlig ansatte fast jobb i tråd med nivå ellers i arbeidslivet.

Første skritt må være å etablere en samlet oversikt over bruken av midlertidig ansettelse i offentlig sektor. Det er et nødvendig tiltak for å kunne ha kontroll på bruken og redusere den. Ikke minst er det en direkte oppfølging av regjeringens ambisjon om å «legge frem jevnlig kartlegginger av utviklingen i arbeidslivet knyttet til organisasjonsgrad, tariffavtaledekning, innleie, samt faste og midlertidige ansettelsesforhold og andre tilknytningsformer.»

Unio mener videre det er nødvendig med en gjennomgang av unntaksbestemmelsene fra regelen om fast ansettelse. Det er også nødvendig å sikre at virksomhetene har nødvendig kompetanse til å praktisere regelverket riktig. Innføring av en kollektiv søksmålsrett for fagforeninger ved ulovlig midlertidighet vil være et virkemiddel for å sikre etterlevelsen av reglene om midlertidighet, og sammen med kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie, vil dette styrke retten til fast ansettelse og bidra til et seriøst arbeidsliv.

Unio oppfordrer også regjeringen til å utvide de tillitsvalgtes drøftingsrett på midlertidige ansettelser etter statsansatteloven. Statsansatteloven bør klargjøre at drøftingsplikten gjelder alle former for midlertidighet, også åremål. Da kan man sikre at midlertidigheten ikke tar nye former.

Unio støtter regjeringens forslag om innstramninger i muligheten til å leie inn arbeidskraft fra bemanningsbyråer. For oss er det viktig at det legges til rette for flest mulig faste stillinger i arbeidslivet gjennom en økning av grunnbemanningen framfor bruk av innleie. Det vil føre til et tryggere arbeidsliv, hvor arbeidstakere har mer innflytelse over sin egen arbeidshverdag.

Derfor stiller vi oss fullstendig uforstående til at regjeringen nå fremmer en egen forskrift med mer liberale regler for innleie til helse- og omsorgstjenesten, samtidig som regjeringen strammer inn regelverket for alle andre områder i arbeidslivet. Kommunene og helseforetakene bruker milliarder på innleie fra bemanningsforetak. Bruk av innleie kan ha store negative konsekvenser for de fast ansatte i virksomheten, og i verste fall gå ut over pasientsikkerheten. Det er stor risiko forbundet med at helsesektoren delvis skal bygge sin beredskap og grunnbemanning på innleie fra bemanningsselskaper. Unio ber regjeringen snu og skrote forslaget om en egen forskrift for innleie til helse- og omsorgssektoren.

Regjeringen har styrket retten til heltid ved å lovfeste en heltidsnorm og innføre dokumentasjonskrav ved ansettelse i deltidsstillinger. Ufrivillig deltid og manglende heltidskultur er et stort problem i offentlig sektor. Heltidskultur er viktig både for at arbeidsfolk skal ha en lønn å leve av og i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Deltidsarbeid innebærer mindre arbeidskraft og dårligere inntektsgrunnlag. Heltidsstillinger er viktig for arbeidstakernes medvirkning, trygghet og vil bidra til et godt arbeidsmiljø og lavere sykefravær.

Innføring av heltidsnormen vil ikke i seg selv føre til økt heltid. Regjeringen må nå sammen med partene i arbeidslivet jobbe aktivt for å bygge en heltidskultur i alle deler av arbeidslivet og sørge for at kommune- og sykehusøkonomien gir rom for økt grunnbemanning.

Unios representantskap krever umiddelbare tiltak fra regjeringen for å redusere midlertidig ansettelser og bruken av deltid og hindre eskalering av innleie fra bemanningsbyråer i offentlig sektor.